

розуміння, вважаються неповнолітні діти. Виходячи з цього, надання малолітнім дітям процесуальних прав є необґрунтованим, оскільки вони з певних причин не можуть і не повинні бути учасниками процесу. Натомість держава має забезпечити належний захист їх прав, свобод та інтересів законними представниками.

Проведене дослідження дозволяє сформулювати такі висновки: за діючим законодавством України неповнолітні особи можуть бути суб'єктами цивільних процесуальних правовідносин і у зв'язку з цим мають весь комплекс процесуальних прав та обов'язків. Од-

нак, враховуючи вікові особливості таких осіб та недостатній життєвий досвід, права, передбачені статтями 174–175 ЦПК України, мають реалізовуватися ними під контролем суду. В усіх інших випадках неповнолітні особи не мають переваг порівняно з повнолітніми учасниками процесу. Участь малолітніх осіб у цивільному процесі не передбачена, тому захист їх прав та інтересів покладається на законних представників. З огляду на це наділяти малолітніх осіб процесуальними правами та обов'язками, як це передбачено в ст. 27-1 ЦПК, є недоцільним.

Література

1. Цивільний процесуальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40–41, 42. – Ст. 492.
2. Ухвала Апеляційного суду Харківської області у справі № 22-ц-2033/08р від 15 трав. 2008 р. / Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/4137411>.
3. Кондратьєва Л. А. Судовий захист неповнолітніх осіб у цивільному процесі України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук / Л. А. Кондратьєва. – К., 2006. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lawbook.by.ru/aref/12.00.03/104.shtml>.

Надійшла до редколегії 20.02.2010

Анотації

Розглянуто новели цивільного процесуального законодавства стосовно участі в цивільному судочинстві неповнолітніх та малолітніх осіб. Зазначено, що неповнолітні особи наділені цивільною процесуальною дієздатністю, а тому є рівними з іншими учасниками процесу, які мають юридичну заінтересованість у справі.

Рассмотрены новеллы гражданского процессуального законодательства относительно участия в гражданском судопроизводстве несовершеннолетних и малолетних лиц. Указано, что несовершеннолетние лица наделены гражданской процессуальной дееспособностью, а поэтому являются равными с иными участниками процесса, имеющими юридическую заинтересованность в деле.

The article deals with the novelties of Civil Procedure legislation concerning participation of juveniles and minors in civil proceedings. It is claimed that juvenile persons are vested with the civil procedural legal capacity, and therefore are equal to other civil procedural participators who have legal interest in the case.

УДК 347.921

Г. В. ВАСІНА,

слухач магістратури

Харківського національного університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ РОЗШУКУ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ У ВИКОНАВЧОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Виконавче провадження – це важлива заключна частина діяльності із захисту порушених прав та інтересів, коли рішення юрисдикційних органів добровільно не виконуються. Розгляд справ – виключно судова функція, а виконання рішення відповідною посадовою особою – функція виконавчої влади. Проте виграти спір у суді для стягувача ще не означає, що його вимоги будуть обов'язково задоволені. Досить поширеним є явище, коли ви-

конавчий лист повертається без стягнення. У зв'язку зі значними перевантаженнями в роботі державних виконавців досить часто розшук майна боржника, окрім зацікавленої сторони, ніхто не бажає проводити. Стягнення коштів з боржника іноді, здається, неможливо здійснити. Так, навіть транспортний засіб, на який накладено арешт, важко реалізувати, оскільки спочатку його треба знайти.

Розшук осіб чи майна за цивільними спра-

вами умовно поділяється на обов'язковий, коли суддя за певними категоріями справ зобов'язаний оголосити розшук, та необов'язковий (або факультативний), коли ініціатива розшуку може належати як позивачеві, так і суду. Відповідно до ч. 3 ст. 42 Закону України «Про виконавче провадження» розшук боржника – юридичної особи, а також майна боржника здійснює Державна виконавча служба, а розшук громадянина-боржника, дитини та розшук транспортних засобів боржника здійснюють органи внутрішніх справ [1]. Постанова про розшук транспортного засобу повинна виконуватись підрозділами органів внутрішніх справ, які залучаються до проведення виконавчих дій та уповноважені проводити розшук.

Проблеми взаємодії органів державної виконавчої служби та органів внутрішніх справ при примусовому виконанні рішень судів частково досліджувалися в роботах С. Павленко, В. Г. Приходько, Т. В. Степаненко, але безперечно потребують подальшого наукового дослідження.

Порядок розшуку транспортного засобу боржника, співробітництво при цьому органів внутрішніх справ та Державної виконавчої служби, недоліки у законодавстві, що регламентує здійснення виконавчого провадження, та в самій процедурі розшуку та вилучення авто, можливі перспективи щодо вдосконалення розшуку та права стягувача при цьому – вивчення та аналіз цього кола питань є **метою** дослідження даної статті.

Розшук та вилучення транспортного засобу боржника на практиці виявляється досить складною та довгою процедурою, яка далеко не завжди закінчується на користь стягувача. По-перше, доцільно визначити випадки, стягнення в яких може бути звернено на транспортний засіб боржника. Так, згідно зі ст. 50 Закону України «Про виконавче провадження», в першу чергу, відбувається звернення стягнення на грошові кошти боржника: готівку, рахунки в банках, цінні папери, у разі ж їх недостатності для задоволення вимог стягувача чи відсутності стягнення звертається на належне боржникові інше майно (в нашому випадку транспортний засіб), за винятком майна, на яке згідно із законом не може бути накладено стягнення [1]. Важливим є те, що боржник має право вказати ті види майна чи предмети, на які необхідно звернути стягнення в першу чергу. На практиці державному виконавцю далеко не завжди відомий стан рахунків боржника і відповідні запити він не ро-

бить, відразу арештовуючи майно боржника. Виходячи з вищесказаного, просто змоделювати ситуацію, коли відсутність необхідної інформації про майновий стан боржника призведе до того, що вилучити транспортний засіб не можна, оскільки боржник має право вимагати, щоб стягнення було звернено на інше майно. Проте сам державний виконавець повинен дотримуватися вимог забезпечення та виконання відповідних рішень, а тому може й не звертати увагу на пропозицію боржника.

Для того, щоб у майбутньому не допустити виникнення подібної ситуації, доречно було б вирішити питання про вільний і швидкий доступ державного виконавця до інформації про боржника, тим більше, що у ст. 5 Закону України «Про виконавче провадження» зазначено, що державний виконавець при здійсненні виконавчого провадження має право одержувати необхідні для проведення виконавчих дій пояснення, довідки, іншу інформацію [1, с. 475]. Чинний нині порядок розшуку майна полягає у направленні до відповідних органів запитів та отриманні відповідей. Зазвичай на це витрачається багато часу, що призводить до зволікання процесу виконання рішень, оскільки у державних виконавців немає доступу до баз даних та реєстрів.

Однією з умов належного та якісного виконання рішень повинен бути доступ державного виконавця до інформації про рахунки боржників і відомостей про рух коштів на цих рахунках. Проте умови розкриття банками інформації на запити державних виконавців не сприяють повному та своєчасному виконанню рішення. Інформація про стан банківських рахунків може бути розкрита банківськими установами лише щодо конкретної юридичної або фізичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності, тільки на виконання виконавчих документів, виданих на підставі рішень судів. Крім фінансових установ, державні виконавці повинні мати змогу оперативно отримувати відомості про банківські рахунки боржника в податкових органах, які на сьогодні формують і ведуть Державний реєстр фізичних осіб – платників податків, інших обов'язкових платежів та Єдиний банк даних про платників податків – юридичних осіб, Реєстр великих платників податків тощо. Також органи внутрішніх справ, а саме служба ДАІ, веде Єдиний державний реєстр, у якому зберігаються дані про зареєстровані транспортні засоби та відомості про їх власників, автоматизовані обліки викрадених та вилучених транспортних засобів, власників

повідчень водія, про дорожньо-транспортні події та адміністративні правопорушення. У даний момент державний виконавець не має можливості доступу та користування цими базами даних.

Відповідно до підпункту 3 п. 2 Указу Президента України «Про додаткові заходи щодо підвищення ефективності виконання рішень судів» від 24 березня 2008 р. № 261/2008 на Кабінет Міністрів України було покладено обов'язок забезпечити створення механізму прямого доступу спеціально визначених посадових осіб Державної виконавчої служби до офіційних електронних баз та реєстрів, які містять інформацію про зареєстровані за боржниками транспортні засоби, рухоме та нерухоме майно, отримані доходи тощо. У нашому випадку доступ державних виконавців до автоматизованої інформаційно-пошукової системи «Автомобіль» Міністерства внутрішніх справ України дозволить оперативно вирішувати питання щодо розшуку транспортного засобу боржника, накладення на нього арешту та звернення на нього стягнення [2, с. 140].

Щоб уникнути низки проблем, пов'язаних із розшуком транспортного засобу боржника, стягувачу доцільно вчинити такі попереджувальні заходи. Під час судового розгляду справи стягувач повинен подати заяву про забезпечення позову та заяву про вжиття запобіжних заходів (на підставі ст. 62-1 ЦПК) шляхом накладення арешту на майно боржника, з обов'язковим проханням суду не повідомляти боржника про розгляд даної заяви згідно із ч. 2 ст. 62-4 ЦПК. Приймаючи останню, суди часто вимагають стягувача вказати чітко, на яке саме майно необхідно накладати арешт, якщо ж стягувачу це відомо (наприклад, є відомості про транспортний засіб боржника), то, звичайно, краще це зазначити, щоб питання арешту було вирішене якнайшвидше. Якщо ж про наявність майна невідомо, то стягувач має право послатися на ст. 62-1 ЦПК, яка не вимагає конкретизації майна боржника. Якщо ж ці дії не були вчинені своєчасно, то стягувачу залишається звертатися до державного виконавця й чекати позитивних результатів розшуку транспортного засобу боржника.

Проблеми розшуку транспортного засобу боржника супроводжують стягувача від моменту відкриття виконавчого провадження і до його закінчення.

Так, наприклад, одночасно існують різні точки зору щодо переліку дій, які повинен вчинити стягувач для того, щоб державний виконавець виніс постанову про розшук

транспортного засобу боржника.

Відповідно до ч. 5 ст. 42 Закону України «Про виконавче провадження» державний виконавець може винести постанову про оголошення розшуку майна боржника, в тому числі й транспортного засобу, за наявності письмової згоди стягувача відшкодувати витрати на розшук та авансувати зазначені витрати відповідно до закону [1; 3]. Тут до кінця не зрозуміло, що законодавець мав на увазі: перша точка зору свідчить про те, що стягувач повинен лише дати письмову згоду на покриття витрат, пов'язаних із розшуком, та письмову згоду авансувати витрати. За другою ж точкою зору, письмова згода повинна супроводжуватися дією, тобто перерахуванням коштів на рахунок державної виконавчої служби, які б становили відповідний авансовий внесок з боку стягувача.

Державні виконавці здебільшого дотримуються другої точки зору і, посилаючись на відповідні норми, вимагають вчинити авансування витрат і тільки після цього виносити постанову про розшук транспортного засобу. Але коли неоднозначною є сама норма закону, чи можна вважати їх дії цілком правомірними?

Питання про те, яким повинен бути авансовий внесок, дуже доречно, адже законодавцем не передбачений ні механізм розрахунку суми авансу, ні його межі, тобто авансувати можна 100 грн, а можна 5 тис. грн. Стаття 48 зазначеного закону, що має назву «Авансування витрат на виконавче провадження», трактує авансовий внесок як «певну грошову суму для здійснення витрат або покриття їх частини» [1]. Не дають відповіді також Інструкція «Про проведення виконавчих дій» [4] та «Перелік платних послуг, які можуть надаватися органами та підрозділами Міністерства внутрішніх справ» [5].

На практиці ці прогалини законодавства Державна виконавча служба заповнює калькуляційними розрахунками органів внутрішніх справ, адже, відповідно до закону, саме вони уповноважені безпосередньо проводити розшук. Але природу цих підрахунків визначити не можна, бо ОВС не надає платних послуг з розшуку транспортних засобів.

Важко не погодитися з тим, що доцільним є лише часткове покриття витрат органів внутрішніх справ на розшук транспортного засобу боржника. Адже громадяни, сплачуючи податки, фактично вже авансували витрати органів внутрішніх справ, і не тільки на розшук автоборжника, але й на всі інші дії, крім тих, що надаються на платній основі відповідно

до чинного законодавства.

Наступна проблема полягає у невиправданій багатоетапності процесу розшуку, адже спочатку стягувач робить авансовий внесок на розрахунковий рахунок державної виконавчої служби, а потім остання перераховує їх на відповідний рахунок ОВС. Дещо зайвою вважаємо тут середню ланку, бо особі, яка у відповідному порядку отримала постанову про розшук транспортного засобу, було б значно легше відразу звернутися до органів ДАІ та внести відповідні кошти для покриття витрат.

Доцільним є і внесення такого виду розшуку до переліку платних послуг, що надаються ОВС, на договірній основі. Це б не тільки спростило процедуру розшуку, а й вирішило питання про остаточну вартість послуг та потребу їх авансування.

Відповідно до переліку платних послуг, що надаються ОВС, та їх вартості, можна виділити такі послуги, що стосуються розшуку транспортного засобу, а саме: а) доставка, зокрема з використанням спеціальних транспортних засобів, затриманих або технічно несправних транспортних засобів до місця зберігання (за 1 км 10 грн); б) зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках Державтоінспекції (за першу добу – 18 грн, за кожну наступну – 10 грн) [6]. У попередньому переліку послуг, що діяв до 2007 р., був передбачений також пункт про «забезпечення нагляду за дорожнім рухом у конкретно визначених місцях і ділянках вулично-дорожньої мережі (за замовленням юридичних та фізичних осіб)» [7]. У своїй сукупності ці послуги могли б стати аналогом розшуку транспортного засобу й використовуватися органами ДАІ до моменту опрацювання відповідних недоліків законодавства.

Проблемним також є питання законності вилучення конкретного транспортного засобу боржника на підставі виконання постанови про розшук транспортного засобу, яка винесена державним виконавцем. У жодному законі не закріплена процесуальна форма взаємодії органів ДАІ та Державної виконавчої служби. Закон України «Про міліцію» поширюється на працівників ДАІ, через те що остання є підрозділом МВС, але в ст. 10 не прописані обов'язки працівників міліції вилучати на таких засадах транспортний засіб боржника [8]. Згідно зі ст. 19 Конституції України, правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. Органи державної вла-

ди та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. У нашому ж випадку прогалини законодавства підміняються відомчими нормативними актами, що, звісно, не мають сили закону. Серед них: наказ Міністерства внутрішніх справ та Міністерства юстиції України № 607/56/5 від 25 червня 2002 р. «Про затвердження інструкції «Про порядок взаємодії органів внутрішніх справ України та органів державної виконавчої служби при примусовому виконанні рішень судів та інших органів», наказ МВС № 1111 від 13 листопада 2006 р. «Про затвердження Інструкції з діяльності підрозділів дорожньо-патрульної служби Державтоінспекції МВС України», в якому в ст. 7 «Обов'язки та права працівників ДПС» зазначено, що працівники ДПС зобов'язані виявляти й затримувати відповідно до чинного законодавства транспортні засоби, що знаходяться в розшуку або використовуються з протиправною метою, та водіїв, що зникли з місця скоєння ДТП [9; 10]. Звідси виникає питання про законність дій, по-перше, працівників ДАІ, коли вони примусово зупиняють та вилучають транспортний засіб особи, а по-друге, безконтрольність такої діяльності та відсутність відповідальності з боку державних виконавців за досягнення результату фактично призводить до того, що розшуком та затриманням транспортного засобу боржника ніхто не займається, і стягувачеві пощастить, якщо через декілька років такий бажаний для нього автомобіль буде знайдено.

Остання проблема, що потребує вирішення, полягає в якості, а звідси й терміні проведення розшуку транспортного засобу. На жаль, через завантаженість ОВС розшук у цивільних справах не є пріоритетним напрямком у роботі міліції. Практика свідчить, що після отримання постанови про розшук транспортного засобу останній заноситься до бази викрадених автомобілів і на цьому постанову вважається виконаною.

Зарубіжний досвід показує, що розшуком можуть займатися не лише державні органи, а й недержавні, наприклад, приватні організації. Їх переваги – це більш якісне виконання доручень (через матеріальну зацікавленість), новітня матеріально-технічна база, відносно короткий термін тощо.

На жаль, кількість невиконаних судових рішень, які набрали законної сили, з кожним роком тільки зростає. За статистикою, у нашій

державі фактично виконується лише 15...20 % судових рішень, що підлягають примусовому виконанню. Відповідний показник у розвинутих країнах Європи в середньому перевищує 80 % від загальної кількості судових рішень. Це пояснюється тим, що у більшості країн ЄС нарівні з державними органами, відповідальними за примусове виконання судових рішень, успішно функціонують і приватні служби, які надають такі кваліфіковані послуги. Лише за останній рік інститут недержавного виконання запроваджено в Казахстані (1 вересня 2009 р.) та Грузії (1 липня 2009 р.). В Україні органи Державної виконавчої служби не справляються з покладеними на них законодавством функціями, тому доцільно, щоб держава частково наділила приватних суб'єктів повноваженнями у цій сфері.

Певні позитивні зрушення в напрямку розвитку виконання судових рішень зараз є очевидними. Так, 22 вересня 2009 р. до Верховної Ради України подано проект Закону України «Про присяжних виконавців» [11]. До розробки цього законопроекту активно долучилися експерти Міністерства юстиції та Центру комерційного права. Законопроект активно обговорювався громадськістю й отримав досить позитивну оцінку серед вітчизняних фахівців права та міжнародних експертів.

Проектом закону пропонується запровадити інститут присяжних виконавців, які діятимуть поряд з органами державної виконавчої служби та надаватимуть можливість стягувачам самостійно обирати особу, яка здійснюватиме відновлення їх порушених прав після прийняття відповідного рішення судом чи іншим уповноваженим органом. Відповідно до законопроекту присяжним виконавцем є спеціально уповноважена державою особа, на яку покладається виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), визначених Законом України «Про виконавче провадження».

Перехід до недержавних форм виконання рішень судів буде відбуватися поступово. Передбачається, що на першому етапі запровадження недержавних форм виконання рішень судів здійснюватиметься під постійним контролем з боку Міністерства юстиції України, а сфера дії присяжних виконавців матиме дещо обмежений характер. Як зазначено в самому законопроекті, компетенція присяжного виконавця щодо виконання рішень обмежена переліком випадків, коли рішення повинні виконуватися виключно органами державної виконавчої служби (коли боржником або стягувачем є держава; про відібрання дитини;

про примусове вселення/виселення; у спорах, що виникають з корпоративних відносин; рішення у сфері земельних відносин тощо). Таким чином, присяжні виконавці будуть працювати переважно в приватній сфері, виконуючи, зокрема, рішення про стягнення майна боржника. І навіть у приватних зобов'язаннях стягувач може обирати, до кого йому звертатися: до державного виконавця чи до присяжного. Отже, компетенція присяжних виконавців буде поширюватися і на забезпечення стягнення транспортного засобу боржника, а в разі необхідності – і його попереднього розшуку.

Позитивною відмінністю присяжних виконавців від Державної виконавчої служби є те, що присяжні виконавці зацікавлені у швидкому виконанні рішення суду, оскільки від цього залежатиме їхня винагорода. Проект Закону України «Про присяжних виконавців» зазначає, що дії присяжного виконавця з виконання рішень є платними. Винагорода присяжного виконавця встановлюється залежно від суми вимог стягнення за виконавчим документом або у фіксованих сумах, що стягуються за вчинення виконавчих дій, причому граничні ставки винагороди присяжного виконавця встановлює Кабінет Міністрів України.

Таким чином, ключові переваги запровадження недержавних форм виконання судових рішень полягають у тому, що в найближчому майбутньому це дозволить підвищити якість надання послуг із примусового виконання рішень через встановлення договірних відносин, запровадити конкуренцію у процесі виконання рішень, розвантажити державні органи, зменшити бюджетні витрати, збільшити надходження до бюджету за рахунок сплати податків присяжними (приватними) виконавцями.

Проте, окрім позитивних змін, які обіцяє проект закону «Про присяжних виконавців», у ньому є й певні прогалини, наприклад, не розглянуто питання щодо можливості повернення виконавчого документа стягувачу присяжним виконавцем, не роз'яснено обставин, за яких присяжний виконавець має право це вчинити. Доцільним, на нашу думку, є обмеження цього права випадками, коли сам стягувач бажає зупинити виконавче провадження, адже в майбутньому всі позитивні зміни, які передбачає інститут присяжних виконавців, просто зійдуть нанівець, стягувач так і залишиться найбільш безправним і незахищеним, бо щохвилини йому можуть повернути виконавчий лист, а не очікуване майно боржника.

Той факт, що держава готова передати

частину своїх повноважень у сфері виконавчого провадження присяжним виконавцям, є не чим іншим, як свідомим спрямуванням України до розвитку громадянського суспільства. На етапі розбудови нового для української правосвідомості інституту недержавного виконання рішень, слід погодитися зі словами депутата Верховної Ради України Ю. Мірошніченка, що «виконавець – це не той, хто застосовує силу і примус, а той, хто є партнером стягувача і допомагає йому виконати судові рішення». Тому систему виконання рішень потрібно докорінно змінювати.

Таким чином, за результатами дослідження проблеми розшуку транспортного засобу боржника доцільно виділити окремі моменти, що потребують вирішення. По-перше, потрібно підвищити відповідальність власне боржників, бо Закон України «Про виконавче провадження» у 99 % випадків опікується не стягувачем як стороною, що виграла судовий процес, а боржником. По-друге, слід забезпечити доступ державних виконавців до державних реєстрів, баз даних МВС, ДПА, платників податків, що

позитивно вплине на скорочення термінів проведення виконавчих дій. По-третє, потрібно вдосконалити законодавство, яке передбачає можливість розшуку транспортного засобу боржника як платної послуги, що надаватиметься ДАІ. Необхідно законодавчо обґрунтувати калькуляційні розрахунки ОВС щодо розшуку особи боржника, дитини чи транспортного засобу. По-четверте, слід визначити порядок взаємодії ОВС та Державної виконавчої служби, встановити строк виконання постанови про розшук транспортного засобу, встановити відповідальність державного виконавця за контроль за виконанням постанови. По-п'яте, доцільно передбачити відповідальність державних органів за невиконання запитів присяжних виконавців, внести з цього приводу відповідні зміни до законодавства; розглянути питання щодо можливості повернення виконавчого документа стягувачу присяжним виконавцем та доцільність обмеження цього права випадками, коли сам стягувач бажає зупинити виконавче провадження.

Література

1. Про виконавче провадження : закон України від 21 квіт. 1999 р. № 606 // Відомості Верховної Ради. – 1999. – № 24. – Ст. 207.
2. Питання цивільного права і процесу в практичній діяльності органів внутрішніх справ : посібник / [О. І. Антонюк, Г. О. Пономаренко та В. А. Кройтора. та ін.] ; за заг. ред. Г. О. Пономаренко та В. А. Кройтора. – Х. : Вид-во Харк. нац. ун-ту внутр. справ, 2009. – 144 с.
3. Павленко С. «Проблеми співробітництва органів державної виконавчої служби та органів внутрішніх справ при примусовому виконанні рішень судів» / С. Павленко // Право України. – 2009. – № 8. – Ст. 123–127.
4. Про затвердження Інструкції про проведення виконавчих дій : наказ Міністерства юстиції України від 15 груд. 1999 р. №74/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
5. Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися органами та підрозділами Міністерства внутрішніх справ : постанова Кабінету Міністрів України від 4 черв. 2007 р. № 795 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
6. Про затвердження Розмірів плати за надання послуг органами та підрозділами Міністерства внутрішніх справ та Порядку їх справляння : наказ Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України від 5 жовт. 2007 р. № 369/1105/336 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
7. Перелік платних послуг, що надаються підрозділами Державної автомобільної інспекції Міністерства внутрішніх справ : постанова Кабінету Міністрів України від 23 трав. 2001 р. № 556 (нечинна) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
8. Про міліцію : закон України від 20 груд. 1991 р. № 565 // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 4. – Ст. 20.
9. Про затвердження інструкції «Про порядок взаємодії органів внутрішніх справ України та органів державної виконавчої служби при примусовому виконанні рішень судів та інших органів : наказ Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства юстиції України від 25 черв. 2002 р. № 607/56/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
10. Про затвердження Інструкції з діяльності підрозділів дорожньо-патрульної служби Державтоінспекції МВС України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 13 листоп. 2006 р. № 1111 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
11. Про присяжних виконавців : проект Закону України від 22 верес. 2009 р. № 5151 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=36171.

Надійшла до редколегії 16.03.2010

Анотації

Досліджено проблему розшуку транспортного засобу у виконавчому провадженні. Розглянуто актуальні питання порядку взаємодії органів внутрішніх справ України та органів державної виконавчої служби при виконанні постанови про розшук транспортного засобу боржника.

Исследована проблема розыска транспортного средства в исполнительном производстве. Рассмотрены актуальные вопросы, связанные с порядком взаимодействия органов внутренних дел Украины и органов государственной исполнительной службы при исполнении постановления о розыске транспортного средства должника.

The problem of vehicle search in executive proceeding is researched. Urgent problems connected with cooperation between internal affairs agencies of Ukraine and state executive service agencies while executing resolution about search of debtor's vehicle are considered.

УДК 341.233.1:368.23(477)

Г. Л. ГУБИНА,

здобувач

Київського міжнародного університету

СУТНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ УКРАЇНСЬКИХ СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ЩО ПОВ'ЯЗАНА З ВИКОРИСТАННЯМ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ

Поняття «державний фінансовий контроль (далі – ДФК) за діяльністю українських страхових організацій (далі – СО) щодо перевезень вантажів на морському транспорті» можна визначити як активно-пасивні дії уповноважених органів державної влади та управління або їхніх представників із відстеження та вивчення функціонування об'єкта контролю за дотриманням ним встановлених державою вимог мобілізації, розподілу та ефективності й доцільності використання фінансових ресурсів щодо морського страхування та попередження зловживання. Щоб з'ясувати економічно-правову сутність даного терміна, слід розглянути його внутрішній зміст, який виражає себе через мету, завдання, предмет, суб'єкт та об'єкт [1, с. 19]. Доцільно розглянути кожний із складових елементів.

Колектив авторів книги «Державний фінансовий контроль: ревізія та аудит» зводить сутність ДФК як поняття «до процесу вивчення господарських операцій, порівняння їх з нормами, виявлення і фіксації відхилень від норм та вживання заходів для усунення наслідків порушень і попередження їх у подальшому [1, с. 19]». Отже, як і при зовнішньому вираженні, у даному випадку сутність аналізованого поняття виражається лише у пошуку вад, прогалин, що не дає повного уявлення про об'єкт, який контролюється. Тому потрібно конкретизувати мету ДФК, яка вказує, що саме і як потрібно контролювати. Про це свідчать Лімська декларація керівних принципів контролю, що прийнята на IV конгресі Міжнародної

організації вищих контрольних органів у жовтні 1977 р. (INTOSAI) (далі – Лімська декларація), та роботи окремих науковців: П. К. Германчука, І. Б. Стефанюка, В. Т. Александрова, Н. І. Рубана тощо [1, с. 20; 2].

У деяких діючих вітчизняних законодавчих актах взагалі не зазначено мети (наприклад у Законі України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» №877-V від 5 квітня 2007 р.). У законопроектах, що знаходяться на розгляді ВРУ, до мети ДФК відносять «виявлення відхилень від прийнятих норм та стандартів й порушень принципів, законності, ефективності і економії витрачання матеріальних ресурсів на найбільш ранній стадії, для того щоб мати можливість вжити коригувальних заходів, а окремих випадках – притягти винних до відповідальності, отримати компенсацію за заподіяну шкоду або здійснити заходи щодо запобігання або скорочення подібних порушень у майбутньому» (ст. 2 законопроекту «Про державний фінансовий контроль» № 2020). Подібне положення міститься й у п. 3 ст. 2 законопроекту «Про систему державного фінансового контролю в Україні» [3]. Із наведених трактувань мети ДФК випливає, що вони повністю збігаються за змістом із думкою авторів книги «Державний фінансовий контроль: ревізія та аудит» про методологічну сутність ДФК. Їх аналіз дає підстави стверджувати, що вони відповідають поняттю мети – вказують, що саме слід контролювати і як. Однак ці міркування є, на нашу думку, своєрідним переліком